

GENÇLİK KAMPI LİDER ADAYLARININ DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİ VE İLETİŞİM BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

N. Bahadır KAYIŞOĞLU¹, İsa DOĞAN¹, Mehmet ÇETİN²

¹Karabük Üniversitesi, Hasan Doğan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu; ²Safranbolu Anadolu Öğretmen Lisesi.

Geliş Tarihi: 24.10.2013

Kabul Tarihi: 05.08.2014

Özet: Bu araştırma, gençlik kamplarında görev yapacak olan gençlik kampı lider adaylarının duygusal zeka düzeylerinin iletişim becerisi düzeyleri ile karşılaştırılmasını ve yaş, cinsiyet, mezun olunan ortaöğretim kurumu türü, lisans öğrenimi türü gibi değişkenler açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırmaya gençlik kampı lider yetiştirme kurslarına dört dönem halinde katılan 147 kursiyer katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Duygusal Zeka Ölçeği ve İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda gençlik kampları lider adaylarının duygusal zeka ve iletişim becerileri düzeylerinin olumlu yönde ilişkili olduğu belirlenmiş olup yaşla birlikte duygusal zeka düzeylerinin de arttığı saptanmıştır. Ayrıca cinsiyet, mezun olunan ortaöğretim kurumu türü ve lisans öğrenimi türü açısından duygusal zeka düzeyi ve iletişim becerileri algı düzeyinde anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik kampları, Liderlik, Duygusal Zeka, İletişim Becerileri

A RESEARCH ON THE LEVELS OF EMOTIONAL INTELLIGENCE AND COMMUNICATION SKILLS OF YOUTH CAMP LEADER CANDIDATES

Abstract: This research aims to compare the youth camp leader candidates' level of emotional intelligence with their communication skills and examine the variances such as age, gender, type of secondary school and type of undergraduate education. 147 trainees, who attended the training course for youth camp leaders for 4 periods took part in this research. Emotional Intelligence Scale and Evaluation of Communication Skills Scale were applied as data collection tools and results of the analysis indicate that there is a positive correlation between the emotional intelligence and the communication skills of youth camp leader candidates. In addition, it has been concluded that emotional intelligence level increases with age. No statistically significant difference was found between the levels of emotional intelligence and perception of communication skills regarding to gender, type of secondary school and type of undergraduate education.

Key words: Youth camps, leadership, emotional intelligence, communication skill

GİRİŞ

Zeka, yeni karşılaşılan, tanıdık olmayan durumlara uyum sağlama, soyut, somut, sözel problemleri çözebilme, kendini eleştirme, öğrenebilme, yaratıcılık, soyutlama yetenekleri olarak tanımlanmaktadır (1). Zeka ile ilgili araştırmalar, çalışma hayatı ve kişisel yaşamdaki başarının sadece IQ ile ilgili olmadığını, aynı zamanda diğer kişisel

faktörlerle ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Hayatta başarılı olmayı etkileyecek kişisel faktörlerin neler olabileceği araştırılırken, karşımıza çıkan en önemli kavramlardan biri duygusal zeka-dır (2).

Duygusal zeka kavramı İngilizcedeki karşılığı olan "Emotional Intelligence" sözcüklerinin kısaltılmış şekli olan EI olarak anılmakla birlikte

literatürdeki yaygın kullanımı daha çok "EQ" (Emotional Quotient) kısaltmasıdır ve "IQ"nın duygusal zekadaki karşılığı olarak geniş kabul görmektedir (3).

Duygusal zeka ilk olarak Mayer ve Salovey (1993) tarafından "kendinin ve başkalarının duygularını, izleme, bunlar arasında ayırım yapma ve buradan elde ettiği bilgileri düşünce ve davranışlarına yön vermede kullanabilme yeteneği" olarak tanımlanmıştır (4). Olumlu veya olumsuz olsun bütün duygular insan yaşamında farklı etkilere sahiptir. Duyguların insan yaşamındaki etkileri, son 15 yıldır tartışılan ve üzerinde önemli araştırmalar yapılan duygusal zeka kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Artık günümüzde insan, sadece akli ile değil, duygularıyla değerlendirilen bir varlık haline gelmiştir (5). İnsanların yaşamın zorluklarının üstesinden gelmelerinde IQ'nun etkisi olmasına rağmen tek başına yeterli olmadığı saptanmıştır (6). Duygusal olgunluğa erişememiş kişilerin, yaşamlarını doyumsuz bir şekilde sürdüremedikleri gözlenmektedir (7).

Son yıllarda yapılan araştırmalar, IQ'nun hayattaki başarıya katkısının %10'dan fazla olmadığını göstermektedir. Yüksek IQ, başarının, prestij veya mutlu bir yaşamın garantisi olmadığı halde, okullarda ve kültürümüzde akademik yetkinlik halen ön planda tutulmakta, günlük hayatta büyük önem taşıyan sosyal ve duygusal becerilerin geliştirilmesi ihmal edilmektedir (8). Duygusal zekasını kullanan, başka bir deyişle kendi duygularını tanıyan ve yönetebilen, başkalarının duygularına, istek ve ihtiyaçlarına duyarlı olan yöneticiler ve çalışanlar işyerlerinde güvene dayalı kişilerarası ilişkiler kurmaktadır (9). Empatik becerileri ve eğilimleri yüksek olan, bu yüzden de diğer insanlara yardım eden kişilerin, çevreleri tarafından sevilme ihtimalleri artmaktadır (10).

Liderlik, insanları belirlenmiş hedefler yönünde çaba göstermeye ikna etme yeteneğidir (11). Liderlik, kendini çalıştığı işe büyük bir tutkuyla adamaktır. Üst düzey iletişim, insan ilişkileri ve karmaşık konuları basite indirgeme yeteneklerine sahip olmaktır. Etrafına pozitif enerji yayabilmektir (12). Başarılı liderlerin hepsindeki ortak özellik, duygusal zekaya sahip olmalarıdır. Bu, zeka (IQ) ve teknik becerilerin gereksizliği anlamına gelmez. Ancak, araştırmalar göstermiştir ki, liderlik için gereklilik koşulu duygusal zekadır. Üstün bir ze-

kaya, analitik düşünceye sahip olan bir kişi, duygusal zekası olmadan liderlik yapamaz (13).

Gençlik kampı lideri; eğiticilik formasyonu olan beden eğitimi öğretmenleri, müzik öğretmenleri, el sanatları alanında öğretmen-öğretmen olanlar, tiyatro, drama, halk oyunları ve sahne sanatları alanında deneyimli kişiler ve gençlik alanında grup çalıştırabilecek yetenek, bilgi ve becerilere sahip, gençlik spor genel müdürlüğünce açılan kurs ve seminere katılarak başarılı olan kişidir (14).

Gençlik kamplarındaki en önemli unsurlardan bir tanesi iletişimdir. İletişimin gerçekleşebilmesi için liderin duruşu, ses tonu, gençlerin sessiz olması, mesajın açık ve net olması, söylenenlerin anlaşılır olması gerekir. Aksi takdirde iletişim gerçekleşmez, lider amacına ulaşamaz. Buna bağlı olarak gençlerin kontrol edilmesi ve yönlendirilmeleri de zorlaşır (14). İletişim etkinliğinde iletişim becerileri, özellikle başkalarını anlamada, onların duygu ve düşüncelerini onlarla özdeşleşerek görme duyarlılığı kazanmada çok önemlidir. Davranış değişikliğini başarmada en önemli etken iletişim becerisidir (15). İletişim becerileri sözel olan ve olmayan mesajlara duyarlılık, etkili olarak dinleme ve etkili olarak tepki verme biçiminde özetlenebilir (16). "Genel olarak insanlar arasındaki duygu ve düşünce alışverişidir" (17).

Günümüzde ülkeler gençlerin gelişimine yönelik çeşitli boş zaman etkinlikleri düzenlemektedir. Ülkemizde Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca düzenlenen gençlik kampları da bu faaliyetler arasında yer almaktadır. Bu kamplarda gençliğe yönelik faaliyetlerin yürütülmesinden gençlik liderleri sorumludur. Yıllara göre değişmekle birlikte 2013 yılı itibarıyla 50000 gence bu hizmeti 1200 gönüllü gençlik kampı liderinin vermesi planlanmaktadır. Bu yönü ile bakıldığında 50000 gençle bu programlar dahilinde etkileşim içinde bulunan liderlerin gençlerle olan iletişim becerileri ve duysal zeka ilişkisi önemli bir çalışma alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada gençlik kamplarında görev yapacak olan gençlik kampları lider adaylarının duygusal zeka ile iletişim becerilerini algılama düzeyleri ilişkisi önem kazanmaktadır.

MATERYAL ve YÖNTEM

Gençlik kamplarında görev yapacak olan gençlik kampı lider adaylarının duygusal zeka

düzeylerinin iletişim becerileri ile karşılaştırılmasını amaçlayan bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (18).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesindeki gençlik kamplarında görev yapacak olan gençlik kampı lider yetiştirme kurslarına dört dönem halinde katılan toplam 147 kursiyer oluşturmaktadır. Bu anlamda kursiyerlerin tamamı araştırmaya katılmış olup evrenin tamamı araştırma kapsamında yer almıştır.

Verileri Toplama Teknikleri

Gençlik kamplarında görev yapacak olan gençlik kampları lider adaylarının duygusal zeka düzeylerinin iletişim becerileri algılama düzeyleri ile karşılaştırılmasını amaçlayan araştırmada Schutte ve arkadaşları (1998) tarafından geliştirilen 33 maddeli Duygusal Zeka Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve geçerlik güvenilirlik çalışmalarının da yapıldığı Ulucan (2012) tarafından oluşturulan 17 maddeli ve dört alt boyut içeren duygusal zeka ölçeği ve iletişim becerisi algılama düzeylerini ölçmek amacıyla Korkut (1996) tarafından geliştirilen iletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği (İBDÖ) kullanılmıştır (19, 20, 21). Tek boyutlu İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin maddeleri, bireylerin ilişkilerinde nasıl olduklarını düşünerek yanıtlayabilecekleri beşli Likert tipinde 25 ifadeden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan Duygusal Zeka Ölçeği ise Başkalarının Duygularını Değerlendirme (BDD), Kendi Duygularını Değerlendirme ve Düzenleme (KDDD), Sosyal Beceriler (SB), Duyguların Kullanımı (DK) şeklinde dört alt boyut içermektedir ve ölçeğin değerlendirilmesinde 5'li Likert tipi değerlendirme ölçeğinden yararlanılmıştır.

Bu araştırma kapsamında yapılan analizde Duygusal Zeka Ölçeği'nin güvenilirlik katsayısı $\alpha=0,82$; İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği'nin güvenilirlik katsayısı ise $\alpha=0,94$ olarak belirlenmiştir. Özdamar (1999)' a göre alfa katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme kriterleri incelendiğinde; $0,00 \leq \alpha \leq 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir, $0,40 \leq \alpha \leq 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir, $0,60 \leq \alpha \leq 0,80$ ise oldukça güvenilirdir, $0,80 \leq \alpha \leq 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (22).

Tablo 1: Ölçeklerin Güvenilirlik Katsayıları

	Cronbach's Alpha	n
Duygusal Zeka Ölçeği	0,823	17
İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği	0,942	25

Verilerin Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olan ölçeğe araştırmaya katılımcıların verdikleri cevaplardan elde edilen veriler, dereceli ölçek kullanılarak sayısallaştırılmış, toplanan verilerin çözümlenmesinde SPSS 15.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Duygusal Zeka Ölçeği ve İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği maddeleri kendi aralarında toplanarak ölçek puanı elde edilmiştir. Ölçek puanlarının normallik analizi yapılmış ve normal dağılımdan gelmediği sonucuna ulaşılmıştır. Demografik değişkenlerin farklılık yaratmadığı hipotezleri test edilmiştir. Duygusal Zeka Ölçeği ile İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği arasındaki ilişki için Spearman Rho Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. İki gruplu değişkenler için Mann-Whitney U Testi, üç ve daha fazla gruplu değişkenler için Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde gençlik kamplarında görev yapacak olan lider adaylarının duygusal zeka ve iletişim becerisi algılama düzeylerinin incelenmesini amaçlayan anket aracılığıyla toplanan verilerin çözümlenmesi sonucu elde edilen bulgular ve değerlendirmeler yer almaktadır.

Tablo 2'de verilen dağılımlar cinsiyete göre incelendiğinde lider adaylarının 45'inin (% 30,6) kadın, 102'sinin (%69,4) erkek olduğu; sınıflandırılmış yaş değerlerine göre incelendiğinde 33'ünün (%22,4) 20 yaş ve daha küçük yaş grubunda olduğu, 60'ının (%40,8) 21-24 yaş aralığında olduğu, 54'ünün (% 36,8) 25 ve üstü yaş grubunda olduğu görülmektedir. Mezun olunan lise türüne göre

incelendiğinde 82'sinin (%55,8) genel lise, 20'sinin (%13,6) meslek lisesi, 38'inin (%25,9) Anadolu lisesi, 7'sinin (%4,8) spor lisesi mezunu olduğu; öğrenim görülen lisans programlarına göre incelendiğinde ise 40'ının (%27,2) BESYO ve 78'inin (%53,1) diğer lisans programlarından mezun olduğu ve 29'unun (19,7) bu maddeyi cevapsız bıraktığı görülmektedir.

Tablo 2: Demografik Özelliklerin Frekans Dağılımı

		n	%
Cinsiyet	Kadın	45	30,6
	Erkek	102	69,4
	Toplam	147	100,0
Yaş	20 yaş ve altı	33	22,4
	21-24 arası	60	40,8
	25-29 arası	44	29,9
	30 yaş ve üstü	10	6,8
	Toplam	147	100,0
Mezun Olunan Lise Türü	Düz Lise	82	55,8
	Meslek Lisesi	20	13,6
	Anadolu Lisesi	38	25,9
	Spor Lisesi	7	4,8
	Toplam	147	100,0
Lisans Düzeyinde Öğrenim Görülen Bölüm/Alan	BESYO	40	27,2
	Diğer	78	53,1
	Cevapsız	29	19,7
	Toplam	147	100,0

Tablo 3'de verilen cinsiyete ilişkin veriler incelendiğinde cinsiyetler arasında Duygusal Zeka Ölçeği ve alt boyut puanları açısından anlamlı farklılık yoktur ($p>0,05$). Cinsiyetler arasında İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanları açısından anlamlı farklılık yoktur ($p>0,05$).

Tablo 4 incelendiğinde; yaş grupları arasında duygusal zeka ölçeği puanları açısından anlamlı fark vardır ($p<0,05$). Bu farklılık 20 yaş ve altı grubu ile 25 yaş ve üstü grubu arasındadır. Yaş grupları arasında Başkasının Davranışlarını Değerlendirme Boyutu puanı açısından anlamlı fark yoktur. Yaş grupları arasında Kendi Duygularını Düzenleme ve Değerlendirme Boyutu puanı açısından anlamlı fark vardır ($p<0,05$). Bu farklılık 20 yaş ve altı grubu ile 21-24 yaş grubu; 20 yaş ve altı grubu ile 25 yaş ve üstü grubu ve 21-24 yaş grubu ile 20 yaş ve altı grubu arasındadır. Yaş grupları arasında Sosyal Beceriler Boyutu ve Duyguların Kullanımı Boyutu puanı açısından anlamlı fark yoktur ($p>0,05$). Yaş grupları arasında İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı açısından anlamlı fark yoktur ($p>0,05$).

Tablo 5 incelendiğinde; mezun olunan lise türü Duygusal Zeka Ölçeği Puanı üzerinde ve alt boyutlarında anlamlı bir farklılık yaratmamaktadır ($p>0,05$). Mezun olunan lise türü İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı üzerinde anlamlı farklılık yaratmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 3: Ölçek Puanlarının Cinsiyetler Açısından Karşılaştırılması

		Cinsiyet			Mann-Whitney U Testi		
		n	Ortalama	S	Sıra Ort.	U	p
Duygusal Zeka Ölçeği	Kadın	45	69,67	6,69	79,30	2.056,500	0,315
	Erkek	102	68,26	7,56	71,66		
Başkasının Davranışlarını Değerlendirme Boyutu	Kadın	45	15,07	2,25	80,00	2.025,000	0,253
	Erkek	102	14,53	2,62	71,35		
Kendi Duygularını Düzenleme ve Değerlendirme Boyutu	Kadın	45	21,42	2,93	79,13	2.064,000	0,328
	Erkek	102	21,06	2,81	71,74		
Sosyal Beceriler Boyutu	Kadın	45	7,84	1,57	73,81	2.286,500	0,971
	Erkek	102	7,81	1,47	74,08		
Duyguların Kullanımı Boyutu	Kadın	45	25,33	2,65	75,91	2.209,000	0,716
	Erkek	102	24,86	3,17	73,16		
İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı	Kadın	45	84,71	13,66	78,18	2.107,000	0,429
	Erkek	102	83,27	13,93	72,16		

Tablo 4: Ölçek Puanlarının Yaş Grupları Açısından Karşılaştırılması

		Yaş			Kruskal-Wallis H Testi			
		n	Ortalama	S	Sıra Ort.	Ki-Kare	p	İkili Karşılaştırma
Duygusal Zeka Ölçeği	20 yaş ve altı	33	66,72	6,89	62,32	7,786	0,020	1-3
	21-24 yaş	60	69,12	8,35	79,95			
	25 yaş ve üstü	54	70,63	6,63	83,34			
Başkasının Davranışlarını Değerlendirme Boyutu	20 yaş ve altı	33	14,53	2,48	71,78	0,279	0,870	
	21-24 yaş	60	14,79	2,18	75,39			
	25 yaş ve üstü	54	14,81	2,78	75,61			
Kendi Duygularını Düzenleme ve Değerlendirme Boyutu	20 yaş ve altı	33	20,15	3,00	58,80	13,520	0,001	1-2 2-3 1-3
	21-24 yaş	60	21,48	2,98	80,76			
	25 yaş ve üstü	54	22,11	2,19	86,76			
Sosyal Beceriler Boyutu	20 yaş ve altı	33	7,60	1,28	66,81	3,251	0,197	
	21-24 yaş	60	8,09	1,67	81,79			
	25 yaş ve üstü	54	7,91	1,61	77,23			
Duyguların Kullanımı Boyutu	20 yaş ve altı	33	24,43	2,93	65,43	5,442	0,066	
	21-24 yaş	60	24,76	3,46	73,35			
	25 yaş ve üstü	54	25,80	2,71	83,92			
İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı	20 yaş ve altı	33	82,32	14,17	69,47	5,348	0,069	
	21-24 yaş	60	82,61	13,36	66,98			
	25 yaş ve üstü	54	85,77	13,99	84,57			

Tablo 5: Ölçek Puanlarının Mezun Olunan Lise Türleri Açısından Karşılaştırılması

		Mezun Olunan Lise Türü			Kruskal-Wallis H Testi		
		n	Ortalama	S	Sıra Ort.	Ki Kare	p
Duygusal Zeka Ölçeği	Düz Lise	82	68,74	6,01	72,10	0,427	0,935
	Meslek Lisesi	20	68,15	10,32	77,10		
	Anadolu Lisesi	38	68,79	8,55	76,68		
	Spor Lisesi	7	69,14	4,91	72,79		
Başkasının Davranışlarını Değerlendirme Boyutu	Düz Lise	82	14,60	2,45	72,57	0,953	0,813
	Meslek Lisesi	20	15,05	2,33	81,28		
	Anadolu Lisesi	38	14,76	2,81	74,74		
	Spor Lisesi	7	14,43	2,64	65,93		
Kendi Duygularını Düzenleme ve Değerlendirme Boyutu	Düz Lise	82	21,32	2,17	73,22	0,258	0,968
	Meslek Lisesi	20	20,85	3,96	74,23		
	Anadolu Lisesi	38	21,03	3,62	76,49		
	Spor Lisesi	7	21,14	1,46	69,00		
Sosyal Beceriler Boyutu	Düz Lise	82	7,73	1,52	71,82	1,486	0,686
	Meslek Lisesi	20	7,75	1,55	72,53		
	Anadolu Lisesi	38	7,95	1,37	76,41		
	Spor Lisesi	7	8,43	1,81	90,64		
Duyguların Kullanımı Boyutu	Düz Lise	82	25,10	2,65	73,47	0,186	0,980
	Meslek Lisesi	20	24,50	4,15	73,00		
	Anadolu Lisesi	38	25,05	3,32	76,32		
	Spor Lisesi	7	25,14	2,12	70,50		
İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı	Düz Lise	82	84,92	10,89	75,48	1,859	0,602
	Meslek Lisesi	20	78,16	23,38	64,63		
	Anadolu Lisesi	38	83,45	13,13	73,14		
	Spor Lisesi	7	86,85	6,53	88,14		

Tablo 6: Ölçek Puanlarının Lisans Düzeyinde Öğrenim Görülen Bölüm/Alanlar Açısından Karşılaştırılması

		Lisans Düzeyinde Öğrenim Görülen Bölüm/Alan			Mann-Whitney U Testi		
		n	Ortalama	ss	Sıra Ort.	U	p
Duygusal Zeka Ölçeği	BESYO	40	68,25	6,67	55,40	1.396,000	0,350
	Diğer	78	69,12	7,35	61,60		
Başkasının Davranışlarını Değerlendirme Boyutu	BESYO	40	14,68	2,34	59,01	1.540,500	0,911
	Diğer	78	14,73	2,58	59,75		
Kendi Duygularını Düzenleme ve Değerlendirme Boyutu	BESYO	40	20,83	2,37	53,54	1.321,500	0,172
	Diğer	78	21,26	2,99	62,56		
Sosyal Beceriler Boyutu	BESYO	40	7,85	1,49	60,28	1.529,000	0,857
	Diğer	78	7,83	1,40	59,10		
Duyguların Kullanımı Boyutu	BESYO	40	24,90	3,02	55,63	1.405,000	0,375
	Diğer	78	25,29	2,91	61,49		
İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı	BESYO	40	83,72	14,37	56,35	1.434,000	0,473
	Diğer	78	84,72	12,18	61,12		

Tablo 6 incelendiğinde BESYO ve eşdeğer programlarda öğrenim görenler ile diğer alanlarda öğrenim görenler arasında Duygusal Zeka Ölçeği Puanı açısından anlamlı fark yoktur. BESYO ve eşdeğer programlarda öğrenim görenler ile diğer alanlarda öğrenim görenler arasında alt boyutlarda farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). BESYO ve diğer alanlarda öğrenim görenler arasında İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı açısından anlamlı fark yoktur ($p>0,05$).

Tablo 7: Duygusal Zeka Ölçeği Puanı ile İletişim Becerileri Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı Arasındaki İlişki Analizi

		İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı
Duygusal Zeka Ölçeği Puanı	r	0,566
	p	0,000
	n	147

Tablo 7 incelendiğinde; Duygusal Zeka Ölçeği Puanı ile İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği Puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). İki ölçek arasındaki ilişki orta şiddette ve doğru yönlüdür. Duygusal zekaları yüksek lider adaylarının iletişim becerileri algılama düzeyi de yüksektir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada elde edilen bulgulara göre cinsiyete ilişkin veriler incelendiğinde lider adaylarının

45'inin (% 30,6) kadın, 102'sinin (%69,4) erkek olduğu görülmektedir. Buna göre erkeklerin gençlik kamplarında liderlik yapma konusunda daha istekli olduğu söylenebilmektedir. Sınıflandırılmış yaş değerlerine göre dağılımlar incelendiğinde 33'ünün (%22,4) 20 yaş ve daha küçük yaş grubunda olduğu, 60'ının (%40,8) 21-24 yaş aralığında olduğu ve 54'ünün (% 36,8) 25 ve üstü yaş grubunda olduğu görülmekte olup, çoğunluğun 21-24 yaş grubu ve 25 ve üstü yaş grubunda olduğu belirgindir. Mezun olunan lise türüne göre dağılımlar incelendiğinde 82'sinin (%55,8) genel lise, 20'sinin (%13,6) meslek lisesi, 38'inin (%25,9) Anadolu lisesi, 7'sinin (%4,8) spor lisesi mezunu olduğu; buna göre genel lise mezunu olanların gençlik kampları liderliği için daha fazla katılım gösterdiği söylenebilmektedir. Öğrenim görülen lisans programlarına göre incelendiğinde ise 40'ının (%27,2) BESYO ve eşdeğer programlardan, 78'inin (%53,1) diğer lisans programlarından mezun olduğu, 29'unun (%19,7) ise bu maddeyi cevapsız bıraktığı görülmektedir. Genel dağılımın içerisinde belirgin bir yer teşkil eden BESYO ve eşdeğer programlardan mezun aday sayısı gençlik kampları liderliğinin sporla ilgili boyutunun temsili olarak görülmektedir.

Elde edilen bulgular incelendiğinde cinsiyetler arasında duygusal zeka düzeyi açısından anlamlı bir farklılık tespit edilememiş olup istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte kadınların duygusal zeka düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde cinsiyetler

arasında iletişim becerileri düzeyi açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmazken istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte kadınların iletişim becerileri düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İlgili çalışmalarda (23, 24) da cinsiyet açısından duygusal zeka düzeylerinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ulaşılan sonuca paralel olarak BESYO giriş sınavlarına katılan öğrencilerin duygusal zeka düzeylerini inceleyen Karademir ve ark. (2010), ulaştığımız sonuca benzer şekilde cinsiyet değişkeninin duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel olarak fark oluşturmadığını ancak bayan öğrencilerin aldıkları puanların erkeklere oranla daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir (25). İletişim becerileri üzerine üniversite öğrencilerinin değerlendirilmesinin yapıldığı başka bir çalışmada ise (26) cinsiyetler arasında bayan öğrencilerin iletişim becerileri düzeyinin çalışmamızın sonuçlarından farklı bir şekilde daha yüksek olduğu tespit edilmiş olup bu alanda yapılan çalışmalarda belirgin bir sonuca ulaşmak için çok yüksek katılımlı ve farklı demografik yapıları içeren çalışmalara ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir.

Elde edilen bulgular incelendiğinde; duygusal zeka düzeylerinin yaşla birlikte arttığı söylenebilmektedir. Buna paralel bir sonuç Ulucan (2012) tarafından rapor edilmiştir (20). Bunun yansırı çalışma grubu açısından iletişim becerileri algılama düzeyinde benzer bir istatistiksel anlamlı artıştan bahsedilemese de iletişim becerileri düzeyinin yaş arttıkça arttığı görülmüştür. Görür (2001)'ün ergenlerle yaptığı çalışmada ise iletişim becerisi algılarına ilişkin bulgular çalışmamıza paralel olarak yaşları daha büyük olan ergenlerin lehine anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir (27).

Bulgular incelendiğinde mezun olunan lise türünün duygusal zeka düzeyine ve iletişim becerileri düzeyine istatistiksel olarak anlamlı etkisinin olmadığı görülmüştür. Benzer çalışmalarda da (28, 29) mezun olunan lise ile iletişim becerisi arasında anlamlı bir ilişki saptanmadığı ifade edilmiştir. Sonuç araştırmamız sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara göre BESYO ve eşdeğer programlarda öğrenim görenler ile diğer alanlarda öğrenim görenler arasında duygusal zeka düzeyi açısından anlamlı farklılık yoktur. BESYO ve eşdeğer programlarda

öğrenim görenler ile diğer alanlarda öğrenim görenler arasında iletişim becerileri düzeyi açısından da anlamlı farklılık görülmemiştir. Bununla birlikte çalışmamıza benzer olarak yapılan bir çalışmada psikolojik danışmanlar ve sınıf öğretmenlerinin duygusal zeka ve iletişim becerilerinin, cinsiyet, yaş, medeni durum, kıdem, sosyo-ekonomik düzey, mezun olunan bölüm gibi değişkenlere göre farklılaşmadığı görülmüştür (30).

Araştırmada elde edilen bulgular incelendiğinde duygusal zeka düzeyi ile iletişim becerileri algılama düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişki orta şiddette ve doğru yönlüdür. Sonuç olarak duygusal zeka düzeyleri yüksek olan lider adaylarının, iletişim becerileri algılama düzeyi de yüksektir. Çetinkaya (9) tarafından yapılan ve üniversite öğrencilerinin duygusal zekaları ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin test edildiği bir çalışmada benzer şekilde duygusal zeka ve iletişim becerileri boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki ortaya konmuştur. Benzer bir araştırmada Gürşimşek (2008) öğretmen adaylarının duygusal zeka düzeyleri ve iletişim becerileri düzeyi arasında olumlu yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur (31). Austin ve arkadaşları da (2005), tıp öğrencilerinin duygusal zeka ve iletişim becerileri eğitimi hakkındaki görüşlerini değerlendirdikleri araştırma sonucunda, yüksek duygusal zekaya sahip öğrencilerin iletişim becerileri ile ilgili olumlu duygularını bildirdiklerini belirtmiştir (32).

Yapılan bu çalışma sonucunda gençlik kampı lider adaylarının duygusal zeka düzeylerinin artması ile çok gereksinim duydukları iletişim becerilerinin de arttığı ve bu alanlardan birinde yapılacak değerlendirmenin diğeri açısından da tanımlayıcı olacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte artan gençlik kampı ve kampçı sayıları göz önünde bulundurulduğunda geleceğimizi şekillendirecek olan gençlerimizin gelişiminde gençlik kampı liderliği önemli bir yer oluşturacaktır. Bu öneme uygun şekilde aktif olarak gençlik kamplarında görev yapmakta olan liderler için de benzer çalışmaların yapılmasının bu alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Akboy R, *Eğitim Psikolojisi ve Çoklu Zeka*. Dınazor Kitapevi. 2005; İzmir.

2. İşmen AE, *Duygusal Zeka ve Aile İşlevleri Arasındaki İlişki*. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2004; 7(11). 55–75.
3. Yılmaz S. *Duygusal Zeka ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki*. İlköğretim Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 2007; Erzurum.
4. Mayer J D, Salovey P. *The Intelligence of Emotional Intelligence*. *Intelligence*. 1993; 17(4). 433–442.
5. Erkus A, Günlü E. *Duygusal Zekanın Dönüşümcü Liderlik Üzerine Etkileri*. İşletme Fakültesi Dergisi. 2008; Cilt 9. Sayı 2. 187-209.
6. Erginsoy, D, *Duygusal Zeka ve Kişilerarası İlişkiler Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. 2002; Erzurum.
7. Armağan A, Yıldız E, Gültekin B, ve Karaaslan A. *İ. Öğretmenlerin Teknoloji Kullanımı ile Duygusal Zeka Arasındaki İlişkilerini Belirlemeye Yönelik Bir Alan Araştırması*. Ege Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. 2007.
8. Goleman DP, *Duygusal Zeka Neden IQ'dan Daha Önemlidir?* (Derleyen: Beceren, E./Aralık, 2004) Varlık Yayınları 1996; İstanbul.
9. Çetinkaya Ö, Alparıslan A M, *Duygusal Zekanın İletişim Becerileri Üzerine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma*. Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2011; C.16, S.1 s.363-377.
10. Dökmen Ü. *Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati*. 2. Baskı. Sistem Yayıncılık. 1995; s.18. Ankara.
11. Davis, Keith. *İşletmede İnsan Davranışı: Örgütsel Davranış*, (Çev.: Kemal Tosun vd.), 3.Baskı, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yayınları, 1988; İstanbul.
12. Kaya, Çetin, *Liderler: Liderliğe Giden Yollar*, Beta Yayınları, 2002; s.17. İstanbul.
13. Ayhan, R. *Duygusal Zeka ve Liderlik*, 2004; www.kho.edu.tr.
14. *Gençlik Kampları Lider El Kitabı*. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü. Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı. 2005; Ankara.
15. Granvold D. K. *Cognitive and Behavioral Treatment*. Brooks-Cole Company. 1994; California.
16. Korkut F. *Okul Temelli Önleyici Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Anı Yayıncılık. 2004; Ankara.
17. Cüceloğlu D. *Yemden İnsan İnsana*, , Remzi Kitapevi. 1997; İstanbul.
18. Karasar N. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yay. Dağıtım, 2005; Ankara.
19. Schutte, N. S., Malouff, J. M., Hall, L. E., Haggerty, D. J., Cooper, J. T., Golden, C. J., and Dornheim, L. *Development and validation of a measure of emotional intelligence*. *Personality and Individual Differences*, 1998; 25, 167-17.
20. Ulucan H. *Investigation of the Emotional Intelligence Levels of the Athletes in Different Branches in Terms of Some Demographic Variables* Journal of Advanced Social Research Vol.2 No.2, April 2012; s.67-79.
21. Korkut F. *İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışmaları*. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 1996; 2: (7), 18–22.
22. Özdamar K. *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi*, Kaan Kitabevi, 1999; Eskişehir.
23. Bar-On, R., Brown, J. M., Kirkcaldy B. and Thome, E. P., *Emotional Expression and Implications for Occupational Stres; An Application of the Emotional Quotient Inventory (EQ- i) , Personality and Individual Diffrencess*, 28, 1107-1118; 2000.
24. Harrod N.R. and Scheer, S.D., *An Exploration of Adolescent Emotional Intelligence in Relation to Demographic Characteristics, Adolescence*, Vol. 40, 159, s. 503; 2005.
25. Karademir T, Döşyılmaz E, Çoban B. *Beden eğitimi ve spor bölümü özel yetenek sınavına katılan öğrencilerde benlik saygısı ve duygusal zeka.*. Kastamonu Eğitim Dergisi 2010; (18) 2. 653-674.
26. Kılıçgil E, Bilir P, Özdiñç Ö, Erođlu K, Erođlu B, *İki farklı Üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerilerin Değerlendirilmesi*, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 7(1) s.19-28, 2009.
27. Görür D. *“Lise Öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirmelerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2001; Adana.
28. Bingöl G, Demir A, *Amasya sağlık yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri*. Göztepe Tıp Dergisi, 26(4):152-159, 2011.
29. Tutuk A, Al D, ve Doğan S. *Hemşirelik Öğrencilerinin İletişim Becerisi ve Empati Düzeylerinin Belirlenmesi*. C. Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi 2002; 6:36-41.
30. Alper D., *Psikolojik Danışmanları ve Sınıf Öğretmenlerinin Duygusal Zeka Düzeyleri-İletişim ve Empati Becerilerinin Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2007.
31. Gürşimşek I, Vural DE, Demirsöz ES, *Öğretmen Adaylarının Duygusal Zekaları İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişki*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Aralık 2008; 8 Sayı : 16 S:1-11.
32. Austin E, Evens JP. Goldwater R, Potter V, *“A Preliminary Study of Emotional Intelligence, Empathy and Exam Performance in First Year Medical Students”*, Personality and Individual Difference, 2005; Vol 39, pp.1395-1405.